

Een gezonde toekomst in Flevoland

Concept gezamenlijk opgaven- en
uitvoeringsplan 2023 - 2026

Inhoudsopgave

Het uitvoeringsplan als vertaling van het meerjarenbeleidsplan	2
Gezondheidswinst voor inwoners	
Beleid als instrument voor een gezonde toekomst in Flevoland	2
Nadere context	2
Afbakening	3
Tijdspanne	3
Totstandkoming	3
Gezondheidswinst voor inwoners is een gezamenlijke opgave voor alle partners	4
Monitoring en evaluatie	4
Opgaven en uitvoeringsplannen per thema	5
1. Van ziekte naar gezondheid	5
Interview Rinze Broekema	7
2. Fysieke en sociale leefomgeving	9
3. Gezonde leefstijl	12
Interview Marjan Vluggen	15
4. Gezond ouder worden	17
5. Gezond opgroeien en opvoeden	20
Interview Hannah Oostendorp	23
6. Infectieziekten	25
7. Zorg en veiligheid	28
8. Lokaal maatwerk en advies	31
Interview Marinus Lineman	33
Bijlage 1: Nadere toelichting op WoZo, IZA, GALA, VIP en SPUK	35
Bijlage 2: Verklaring afkortingen	36

Het uitvoeringsplan als vertaling van het meerjarenbeleidsplan

Beleid als instrument voor een gezonde toekomst in Flevoland

GGD Flevoland werkt aan een gezonde toekomst in Flevoland. Wij doen dit voor onze inwoners, zodat zij gezond kunnen opgroeien, leven, werken en ouder worden. Beleid en de uitvoering daarvan zijn randvoorwaarden voor inhoudelijke resultaten; zoals het instrumentarium van de tandarts bijdraagt aan een schoon gebit. Dit uitvoeringsplan gaat voor een deel over het instrumentarium; dit hangt samen met de rol die de GGD heeft in het sociaal domein. Een deel van ons werk doen we direct voor inwoners, zoals gezondheidsbevorderende projecten en gesprekken met ouders over een gezonde opvoeding. Een ander deel van ons werk komt inwoners indirect ten goede. Zo monitoren we de gezondheid van Flevolandse, geven adviezen aan gemeenten en organisaties, bijvoorbeeld over de inrichting van een gezonde leefomgeving, bouwen we aan lokale en regionale preventie-infrastructuren en verzamelen en ontsluiten we data en kennis voor relevante gezondheidsvraagstukken. Deze opsomming van werkzaamheden is alles behalve volledig, maar schetst een beeld van de directe en indirecte invloed van ons werk op de Flevolander. Dit uitvoeringsplan valt ook in dit licht te lezen; onze doelen en acties zullen soms direct en soms indirect van invloed zijn op de inwoners van Flevoland.

Nadere context

Voor u ligt het gezamenlijk opgaven- en uitvoeringsplan 2023-2026 ^[1]. Dit plan is een uitwerking van de vakinhoudelijke beleidsprioriteiten die in het 'Meerjarenbeleidsplan 2023-2029' van GGD Flevoland zijn geformuleerd. In dit document vertalen en concretiseren wij deze beleidsprioriteiten in opgaven, en verbinden daaraan uitvoeringsplannen. Het meerjarenbeleidsplan en het uitvoeringsplan zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. In het meerjarenbeleidsplan zijn de landelijke, regionale en lokale beleidsontwikkelingen meegenomen die toen bekend waren ^[2], waaronder de kaderstellende brief van de staatssecretaris ^[3] over de thema's voor lokaal gezondheidsbeleid. Ook bouwen we voort op het voorgaand beleidsplan 'PG Borgen'. Sindsdien heeft de tijd echter niet stilgestaan. Lokaal zijn er nieuwe coalities en colleges van B&W gevormd, en raads- en coalitieakkoorden geschreven. Ook zijn er relevante landelijke en lokale beleidsontwikkelingen die na vaststelling van het meerjarenbeleidsplan hebben plaatsgevonden. Bij het schrijven van het uitvoeringsplan zijn deze

^[1] Ten behoeve van de leesbaarheid hanteren we in de tekst de verkorte vorm 'uitvoeringsplan'

^[2] Voor een uitvoerige bronnenlijst, zie het meerjarenbeleidsplan.

^[3] <https://www.loketgezondleven.nl/sites/default/files/2020-05/Landelijke-Nota-Gezondheidsbeleid-LNG-2020-2024.pdf>

ontwikkelingen meegenomen. De belangrijkste van deze ontwikkelingen zijn het programma Wonen, Ondersteunen en Zorg Ouderen (WoZo), het Integraal Zorgakkoord (IZA), het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en de Versterking Infectieziektebestrijding en Pandemische paraatheid (VIP). Het WoZo richt zich op het langer zelfstandig thuis wonen en de daarbij behorende zorg en ondersteuning. Het IZA op de kwaliteit, betaalbaarheid en toegankelijkheid van de zorg. Het GALA richt zich op het stimuleren van een gezond en actief leven. Het GALA en IZA en de VIP komen met geormerkte gelden naar gemeenten, in de zogenaamde Specifieke Uitkering (SPUK). Meer informatie over deze ontwikkelingen vindt u in bijlage 1.

Afbakening

Dit uitvoeringsplan concretiseert de acht vakinhoudelijke thema's uit het meerjarenbeleidsplan. Wij beogen in dit uitvoeringsplan niet om alle taken van de GGD op te sommen, maar richten ons specifiek op de uitwerking van de in het meerjarenbeleidsplan genoemde beleidsdoelen. Zoals al in het meerjarenbeleidsplan genoemd, is het takenpakket van de GGD breder dan de kaders van de hierin geformuleerde langetermijndoelen.

De vijf organisatiethema's die in het meerjarenbeleidsplan zijn genoemd worden in dit plan niet uitgewerkt. Deze beleidsdoelen op het gebied van organisatieontwikkeling en bedrijfsvoering van GGD Flevoland als organisatie adresseren wij intern in de vorm van een versterkingsagenda. Het organisatiethema 'kennisorganisatie' werken wij in apart traject uit. De drie documenten (uitvoeringsplan, versterkingsagenda en kennisorganisatie) concretiseren dan samen het uitvoeringstraject van alle in het meerjarenbeleidsplan genoemde beleidsdoelen.

Tijdspanne

Het meerjarenbeleidsplan heeft een looptijd van zeven jaar (2023-2029). In dit uitvoeringsplan zijn de ambities voor de eerste vier jaar vertaald. Beleidsvisies hebben immers een langere geldigheid dan uitvoeringsplannen. Laatstgenoemde zijn afhankelijker van actuele ontwikkelingen en zijn niet voor zeven jaar vooruit te plannen. Voor sommige thema's was het niet mogelijk om de volledige vier jaar vooruit te kijken in dit uitvoeringsplan.

Daarom kijken we eind 2024 of er aanvullende acties en resultaten geformuleerd moeten worden voor de resterende tijd van het huidige uitvoeringsplan. Na de looptijd van het huidige uitvoeringsplan stellen we in 2026 een vervolguutvoeringsplan op, voor de periode t/m 2029. De acties en resultaten daarin zullen voortbouwen op de acties die we in de eerstkomende jaren oppakken. Van de termijn voor het opstellen van een vervolgplan kunnen we afwijken, als ontwikkelingen of evaluaties van het meerjarenbeleidsplan en het uitvoeringsplan (zie paragraaf 'monitoring en evaluatie') hiertoe aanleiding geven.

Totstandkoming

De vertaling van de beleidsvisies in opgaven en uitvoeringsplannen is in samenspraak met gemeenten tot stand gekomen. Na vaststelling van het meerjarenbeleidsplan heeft GGD Flevoland elk thematisch onderwerp in een aparte sessie geadresseerd, waarbij steeds de relevante ambtenaren uit het gemeentelijk apparaat zijn aangesloten. In deze sessies is een gezamenlijk gesprek gevoerd over de opgaven die er liggen en wat er nodig is om deze te bereiken, en welke wensen, mogelijkheden en aandachtspunten er zijn. Ook hebben wij gezamenlijk gekeken naar welke rollen wij zien voor de GGD en gemeenten bij de verwezenlijking van de beleidsdoelen, en wat daar nog voor nodig is.

Bij twee thema's is een ietwat afwijkend proces doorlopen. In het thema 'gezond opgroeien en opvoeden' specificeren we een aantal opgaven voor het JGZ-team. Het werkveld van JGZ-GGD bestrijkt niet alle gemeenten in de regio. Omdat er binnen de JGZ bovendien een cyclus is waar er periodiek met de vijf gemeenten wordt afgestemd over de opgaven en taken, was een aanvullende gezamenlijke sessie voor dit thema niet zinvol. Het thema 'infectieziektebestrijding' is conform het bestuursbesluit van januari 2022 al inhoudelijk en financieel vormgegeven, en behoefde daarmee geen aparte gemeentelijke sessie meer. Dit thema is vanwege belang en urgentie wel opgenomen in het meerjarenbeleid en dit uitvoeringsplan.

Na alle themasessies zijn de gespreksverslagen en presentaties van deze sessies gedeeld met de ambtenaren met de portefeuille publieke gezondheid. Hierop voortbouwend hebben we een overkoepelende sessie gehouden met deze ambtenaren om de highlights aan opgaven te bespreken. Daarnaast is nader ingegaan op het thema 'lokaal maatwerk en advies'. De resultaten van alle sessies hebben we vervolgens verwerkt in een eerste concept. In de voorliggende tweede versie hebben we de ambtelijke reactie op het eerste concept verwerkt.

Gezondheidswinst voor inwoners is een gezamenlijke opgave voor alle partners

Er is in Flevoland werk aan de winkel als het gaat over gezondheid. Dit uitvoeringsplan specificeert de opgaven van GGD Flevoland die in afstemming met gemeenten zijn opgesteld. In dit uitvoeringsplan zijn slechts de taken, rollen en de te behalen resultaten van GGD Flevoland geformuleerd. Aan veel van de doelen en acties wordt echter gezamenlijk gewerkt met gemeenten en andere partners, en kunnen dus worden gezien als gezamenlijke doelen. De gezondheid van inwoners hangt immers, in grote mate af van bijvoorbeeld woonomgeving en sociale omstandigheden. Ook spelen economische tendensen een rol. Mede hierom specificeert het uitvoeringsplan concrete en afrekenbare acties, maar geen cijfermatige doelen op het niveau van inwonergezondheid of te behalen gezondheidswinst.

Wel brengen we de huidige en verwachte staat van de gezondheid in Flevoland in beeld op provinciaal, gemeentelijk en wijkniveau. Dit is terug te vinden op www.eengezonderflevoland.nl; evenals de kernboodschappen over de staat van de gezondheid van de inwoners van Flevoland.

Monitoring en evaluatie

Met het meerjarenbeleidsplan hebben we bepaalde doelen gesteld, die we middels de acties in het uitvoeringsplan beogen te bereiken. Om hierbij in de gaten te kunnen houden of we op koers zitten, en of we onze doelen effectief en efficiënt bereiken, is het nodig dat we beide plannen monitoren en evalueren. In onderstaande tabel zetten we uiteen hoe we dat gaan doen.

	Monitoring	Evaluatie	Bijstelling
Meerjarenbeleidsplan		Eind 2025 (of eerder als nodig) evalueren op: <ul style="list-style-type: none"> • actualiteit doelen; • evt. nieuwe of aanvullende beleidsdoelen. 	Als bijstelling nodig blijkt: begin 2026 bijstelling.
Uitvoeringsplan	Elk najaar (vanaf 2024)* voortgangsrapportage over geformuleerde acties in tabelvorm, met korte toelichting.	Eind 2024 en medio 2026 evalueren of acties voldoende bijdragen aan het behalen van de doelen. Eind 2024 kijken we ook of er aanvullende acties en resultaten voor de periode 2025-2026 moeten worden geformuleerd.	In 2026 nieuw uitvoeringsplan voor de periode 2027-2029 op basis van evaluatie MJBP en monitoring en evaluatie uitvoeringsplan.

* Omdat het verzamelen van informatie voor de in het najaar op te leveren voortgangsrapportage telkens voor de zomer zal moeten beginnen, is het niet zinvol om in 2023 (slechts een half jaar na de start) een voortgangsrapportage op te stellen..

Opgaven en uitvoeringsplannen per thema

1. Van ziekte naar gezondheid

GGD Flevoland draagt bij aan de houdbaarheid van de zorg door samen met partners in te zetten op preventie. We zetten hierbij niet ziekte en zorg, maar (positieve) gezondheid in onze maatschappij centraal. Deze beweging vraagt een verandering in denken, taal en handelen bij bestuurders, beleidsmakers en uitvoerders. Een omschakeling naar preventie levert grote maatschappelijke en economische winst op, en zorgt er daarmee voor dat gemeenten en zorgverzekeraars ook in de toekomst goede en betaalbare zorg en ondersteuning kunnen blijven bieden.

Preventie kan pas goed van de grond komen als initiatieven van verschillende partijen (bijv. gemeenten, zorgverzekeraars en zorgverleners) voldoende samenhangen en de inzet structureel is. Hiertoe is het nodig dat we een gezamenlijke en gedragen visie en ambities formuleren, met duidelijke afspraken over rollen en verantwoordelijkheden. Om dit te realiseren brengen wij met onze partners een maatschappelijke beweging op gang. Hierbij jagen wij aan en bieden de juiste informatie ter beschikking aan aan het netwerk.

Waar we op voortbouwen

De inzet op dit thema is niet nieuw. Zo bieden we ondersteuning aan bij health in all policies bij gemeenten, werken we samen rondom de preventiecoalitie Flevoland Gezond & Wel en bouwen we positieve gezondheid uit in Flevoland, o.a. door het programma WEL in Flevoland. Op deze inzet en samenwerking bouwen wij voort.

In de komende periode werken we aan de volgende opgaven:

1. In gemeenten en bij netwerkpartners cultuurverandering van nazorg naar voorzorg aanjagen, in denken, taal en handelen.
2. Samenwerking en domeinoverstijgende aanpak aanjagen ten behoeve van preventie, binnen en met het sociaal en medisch domein.
3. Positieve gezondheid concretiseren en faciliteren in Flevoland, en consequent toepassen binnen GGD Flevoland.
4. Realiseren sluitende preventienetwerken, met gezamenlijke visie, ambities, duidelijke rollen en verantwoordelijkheden.

Actie	Dient opgave	Hoe draagt het bij aan opgave/toelichting	Resultaat van actie uitvoeringsplan	Wanneer	Dekking
1.1 We ondersteunen gemeenten om gezondheid in alle beleidsterreinen te borgen (health in all policies).	1	We ondersteunen gemeenten hierin door actieve communicatie richting gemeenten over het leidend principe 'Gezondheid in alle beleidsterreinen' en de andere leidende principes van de GGD.	Ambtenaren PG, het ruimtelijk domein en andere relevante domeinen kennen de mogelijkheden om gezondheid in alle beleidsterreinen te borgen en passen dit zoveel mogelijk toe.	Doorlopend	Reguliere begroting
1.2 Preventiecoalitie Flevoland Gezond & Wel: provinciale afspraken maken over samenwerking en randvoorwaarden.	2, 3 en 4	Door het oppakken van overkoepelende vraagstukken wordt samenwerking op gebied van preventie aangejaagd, gebruik makend van positieve gezondheid als verbindende factor.	a) De doelen van de preventiecoalitie zijn behaald, waaronder duidelijke afspraken over samenwerking en de creatie van randvoorwaarden. b) Er zijn borgingsafspraken bij afloop van de subsidie.	a): 2024 b): 2024	SPUK GALA IZA
1.3 Er is structurele ondersteuning positieve gezondheid in Flevoland, zowel in aanjagen als monitoring.	1 en 3	Om werk te maken van de toepassing van positieve gezondheid in de provincie is structurele inzet en ondersteuning onontbeerlijk.	a) Er is duidelijkheid over de continuïteit van het aanjagen van positieve gezondheid in Flevoland. b) De WEL-monitor monitort structureel de toepassing van positieve gezondheid in Flevoland.	a): 2023 b): 2023	Valt samen met 1.4
1.4 De GGD bouwt positieve gezondheid uit en borgt deze binnen de eigen organisatie.	1 en 3	Door structurele ondersteuning wordt positieve gezondheid structureel toegepast in onze organisatie.	a) Specialistische kennis over positieve gezondheid is stevig geborgd in de organisatie. b) Alle teams passen positieve gezondheid structureel toe in hun werkzaamheden. Positieve gezondheid wordt structureel toegepast in de bedrijfsvoering en het personeelsbeleid van de organisatie.	a): 2024 b): 2026 c): 2026	Inwonerbijdrage

Preventie wordt minder vrijblijvend

Rinze Broekema, voorzitter algemeen bestuur, over uitvoeringsplan GGD.

Hoe kijkt de voorzitter van het algemeen bestuur van de GGD Rinze Broekema naar de toekomst van gezondheid? Hoe belangrijk is preventie? Welke rol heeft de GGD wat hem betreft? 'Preventie alleen gedacht vanuit de gezondheidszorg is te beperkt. Een samenleving waar de gezonde keuze de makkelijkste is en de leefomgeving de gezondheid bevordert, zou ons streven moeten zijn', aldus Rinze Broekema.

'Het doel is dat er een verschuiving komt van zorg naar gezondheid', legt Rinze Broekema uit. Hij is ook wethouder van de gemeente Lelystad. 'Mede door leefstijlziektes is de ziektelast hoog in Nederland. Het duidelijkst kan ik dat maken met wat een ziekenhuisdirecteur ooit tegen mij zei. "Er werken hier allemaal mensen die heel goed weten hoe je niet ziek moet worden, maar die zijn heel de dag vooral bezig met het genezen van ziekten als gevolg van leefstijl."

"Het doel is dat er een verschuiving komt van zorg naar gezondheid."

Noodzaak

'Mensen kunnen natuurlijk altijd ziek worden, dat hoort helaas bij het leven. Wat we willen doen, is door preventie en gezondheidsbevordering proberen te zorgen dat mensen niet of minder ziek worden of idealiter nog gezonder kunnen leven. Dit is in het belang van alle inwoners van Flevoland zelf. En als GGD, bestuurders en professionals zetten we ons daar elke dag voor in. Naast een gezond leven is er nog een goede reden om dit te doen. Dat is dat we gewoon niet genoeg artsen, verpleegkundigen en andere zorgprofessionals hebben om de zorg te geven die we nodig hebben als we zo doorgaan.'

We komen nu al mensen te kort in de zorg. Eén op de zes à zeven van onze beroepsbevolking is hier werkzaam. Als we niks doen, hebben we door de vergrijzing sowieso al meer mensen in de zorg nodig'.

Iedereen een gezond leven

'Als GGD willen wij de gezondheidsachterstanden verminderen. Het maakt helaas nog steeds uit in welke wijk je wordt geboren. Afhankelijk van de wijk waarin je leeft is de kans groot dat je gemiddeld minder lang én minder lang in goede gezondheid leeft dan iemand die in een andere wijk woont. Ik gun iedereen een gezond leven. De wijk waar je woont of zoiets als je opleiding, inkomen of vaardigheden zouden daar niet bepalend in moeten zijn.'

We leven in een groene provincie, dat is volgens Rinze Broekema een kans. 'We bouwen heel veel huizen de komende jaren. Bij al die wijken moeten we vanaf de tekentafel nadenken over hoe we deze wijken zo gezond mogelijk kunnen inrichten. Niet: hoe zetten we zoveel mogelijk huizen neer, maar meteen vanaf het begin het onderwerp gezondheid meenemen in de plannen. Dus woonomgevingen die uitnodigen tot gezond gedrag, zoals bewegen, gezond eten en ontmoeten.'

"We bouwen heel veel huizen de komende jaren. Bij al die wijken moeten we vanaf de tekentafel nadenken over hoe we deze wijken zo gezond mogelijk kunnen inrichten."

Verbindende schakel

Dit geldt ook voor de bestaande wijken volgens de bestuurder. 'Het mooie aan de GGD is dat ze tot op wijkniveau weet hoe het staat met de gezondheid van mensen. Als je weet dat in een bepaalde wijk veel problemen zijn met overgewicht, dan moet je daar iets mee doen in het gemeentelijk beleid, op het gebied van onderwijs en de inrichting van de openbare ruimte. 'Iedereen kent de GGD en de GGD kent iedereen. De GGD kan een verbindende schakel zijn, doet heel veel aan preventie, heeft veel kennis en een groot netwerk. Dus voor mij is het een heel vanzelfsprekende partij om leidend te zijn op preventie en gezondheidsbevordering.'

Preventie verankeren

Het uitvoeringsplan maakt concreet waar we als GGD de komende jaren op inzetten. 'Ik verwacht dat we over vier jaar echt zien dat we goede stappen hebben gezet, maar dat we er nog niet zijn. Het sluit erg goed aan op de beweging die de landelijke overheid maakt, samen met onder meer de zorgverzekeraars. Lokaal en landelijk zeggen we nu dat de vrijblijvendheid af moet van preventie. We moeten het bovendien goed verankeren, want wil je resultaten zien dan is het echt iets van een lange adem. Hoewel het een heel grote opgave is, moet dat ons niet weerhouden om met elkaar de volgende stappen te zetten', besluit Rinze Broekema.

"Lokaal en landelijk zeggen we nu dat de vrijblijvendheid af moet van preventie. We moeten preventie bovendien goed verankeren, want wil je resultaten zien dan is het echt iets van een lange adem."

2. Fysieke en sociale leefomgeving

We zetten ons in voor het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke en sociale leefomgeving. Een gezonde leefomgeving nodigt uit tot gezond gedrag, beschermt tegen gezondheidsrisico's en stimuleert sociale interactie. Een gezonde sociale omgeving betekent ook dat er aandacht is voor achterliggende sociale problemen.

Waar we op voortbouwen

De afgelopen jaren hebben we onze inzet op de fysieke en sociale leefomgeving, naast de reguliere inzet van het taakveld Milieu & Gezondheid, vormgegeven via een programmatische aanpak in het Programma Leefomgeving. We adviseren gemeenten, inwoners en organisaties over de inrichting van een veilige en gezonde fysieke en sociale leefomgeving, waarbij we betrokken zijn bij de totstandkoming van de omgevingsvisie, omgevingsplannen en vraagstukken rondom klimaatadaptatie. Het programma Leefomgeving liep eind 2022 af.

In de komende periode werken we aan de volgende opgaven:

1. De urgentie en mogelijkheden voor gezondheidsbevordering en –bescherming in de ruimtelijke inrichting worden onder de aandacht gebracht bij gemeenten. Hiervoor zijn een goede relatie, kennis en ondersteunende communicatie nodig, zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau.
2. GGD Flevoland is de logische adviseur voor gezonde leefomgeving voor overheden, inwoners en organisaties.
3. GGD Flevoland ondersteunt gemeenten vanuit publieke gezondheid bij vraagstukken rondom klimaatadaptatie, bijvoorbeeld het voorkomen van hittestress.

Actie	Dient opgave	Hoe draagt het bij aan opgave/toelichting	Resultaat van actie uitvoeringsplan	Wanneer	Dekking
<p>2.1 Kennisoverdracht aan en actieve ondersteuning van gemeenten over gezondheidsaspecten in de leefomgeving.</p>	<p>1 en 2</p>	<p>Om voldoende aandacht te hebben voor gezondheidsaspecten in de leefomgeving in het gemeentelijk beleid, is het van belang dat de urgentie gevoeld wordt, de mogelijkheden om te acteren duidelijk zijn en men de GGD als adviseur weet te vinden.</p>	<p>a) Ambtenaren PG, het ruimtelijk domein en andere relevante domeinen hebben de basiskennis die nodig is voor het zien van kansen voor een gezonde en veilige leefomgeving. b) Ambtenaren adviseren integraal met voldoende kennis over gezondheid in relatie tot de omgeving. c) Colleges en gemeenteraden besluiten integraal over ruimtelijke vraagstukken. Door GGD gedeelde kennis en advies benadrukken en onderbouwen de zwaarwegende waarde voor gezondheid in de bestuurlijke afweging. d) Ambtenaren, bestuur en gemeenteraad kennen de adviserende rol van de GGD in deze, en weten haar laagdrempelig te vinden.</p>	<p>Opstarten: 2023/2024 Borgen: 2025/2026</p>	<p>50% SPUK GALA 50% inwonerbijdrage</p>

Actie	Dient opgave	Hoe draagt het bij aan opgave/toelichting	Resultaat van actie uitvoeringsplan	Wanneer	Dekking
2.2 Maken van vervolgafspraken over de opvolging van het programma gezonde leefomgeving.	2	Het programma leefomgeving liep eind 2022 af. Er vindt een afbouw plaats van de programmastructuur, en de inzet krijgt vorm in reguliere (plus-)taken. Samen met gemeenten kijken we naar de mogelijkheden om advisering op het gebied gezonde leefomgeving ook in de toekomst te borgen	a) De GGD legt gemeenten opties voor over de toekomstige borging van de advisering over de leefomgeving. b) Er zijn duidelijke afspraken gemaakt met gemeenten over de advisering over de leefomgeving.	a) 2023 b) 2023	Zie 2.1
2.3 Gezondheidsgevolgen van klimaatveranderingen zichtbaar maken en vertalen naar adviezen voor gemeenten, inwoners en organisaties.	3	Gemeenten, inwoners en organisaties hebben vragen over hoe om te gaan met (de gezondheidsgevolgen van) klimaatveranderingen. Door kennis en advies ondersteunen wij hen.	a) De GGD brengt kennis over de gezondheidsgevolgen van klimaatverandering in bij de werkgroep Klimaat Adaptief Flevoland (KAF). b) De GGD adviseert en denkt mee over 'hitte' binnen de Regionale Adaptatie Strategie (RAS). c) De GGD adviseert gemeenten, inwoners en organisaties bij het nemen van maatregelen om de oorzaken en (gezondheids)gevolgen van klimaatveranderingen aan te pakken. Dit doen we met name op het gebied van hittestress.	a) doorlopend b) doorlopend c) doorlopend	Reguliere begroting

3. Gezonde leefstijl

GGD Flevoland ondersteunt Flevolandse bij het bereiken en behouden van een gezonde leefstijl. Hierbij werken we vanuit het principe dat een gezonde leefstijl niet slechts een individuele, maar ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid is.

Waar we op voortbouwen

De GGD zet zich al op allerlei fronten in voor het bevorderen van een gezonde leefstijl. Zo werken we aan de landelijke leefstijlthema's en de verschillende lokale leefstijlspeerpunten, lokale preventieakkoorden, programma's en projecten, zoals Gezonde School, Jong leren eten, JOGG, Kind naar gezonder gewicht, Gelijke Kansen Alliantie en Nederland Rookvrij. We werken hierin samen met ouders, sportverenigingen, het onderwijs, preventiepartners, verslavingsexperts van Tactus en andere relevante partners. We hebben eerste stappen gezet op het ontsluiten van gezondheidsdata op wijkniveau en zetten kennis en expertise van kennispartners in, bijvoorbeeld op het gebied van sociaaleconomische gezondheidsachterstanden (Pharos).

In de komende periode werken we aan de volgende opgaven:

1. Versterking, ondersteuning en waar gevraagd uitvoering van lokale leefstijlspeerpunten. Landelijke thema's (overgewicht, alcohol, roken, mentale gezondheid) zijn hier leidraad, en seksuele gezondheid een aandachtspunt.
2. Gelijke kansen op gezondheid door het verkleinen van sociaaleconomische gezondheidsachterstanden.

Actie	Dient opgave	Hoe draagt het bij aan opgave/toelichting	Resultaat van actie uitvoeringsplan	Wanneer	Dekking
3.1 Versterken en structureel borgen lokale inzet op leefstijl(speerpunten).	1	De structurele inzet van leefstijlthema's is (ook door een projectaanpak) niet altijd geborgd. De GGD kan bovendien nog beter aansluiten bij de behoeften van gemeenten.	<p>a) Alle gemeenten hebben één gezondheidsbevorderaar als aanspreekpunt voor leefstijlonderwerpen.</p> <p>b) Alle landelijke thema's hebben structureel de aandacht van alle gemeenten.</p> <p>c) De GGD heeft voor alle leefstijlthema's genoemd onder opgave 1 een actuele kernboodschap per gemeente.</p>	<p>a) 2024</p> <p>b) voortdurend aan bouwen</p> <p>c) 2025</p> <p>afronden (vanaf 2023)</p>	SPUK GALA
3.2 Onderzoeken wensen en mogelijkheden bij gemeenten over gedifferentieerde aanpak sociaaleconomische gezondheidsachterstanden.	2	De GGD heeft veel mogelijkheid om over gezondheidsachterstanden te adviseren, maar daar wordt nog niet altijd gebruik van gemaakt. De wensen per gemeente verschillen bovendien.	<p>a) In de advisering van GGD aan gemeenten worden de effecten op gezondheidsachterstanden structureel meegenomen.</p> <p>b) GGD en gemeenten hebben afspraken gemaakt over hoe de GGD gemeenten kan ondersteunen bij de aanpak van sociaaleconomische gezondheidsachterstanden.</p>	<p>a) 2025</p> <p>afgerond (gekoppeld aan kernboodschap) – financiering per direct</p> <p>b) 2023</p> <p>afgerond (duidelijkheid, nog niet borging)</p>	SPUK GALA
3.3 Mogelijkheden gebiedsgericht adviseren leefstijlfactoren (op wijk- of dorpsniveau) verder uitbouwen.	1, 2	Door de inzet van data op wijk- of dorpsniveau is gerichtere inzet van interventies mogelijk en worden die inwoners bereikt, die het het meeste nodig hebben.	De GGD kan gebiedsgericht adviseren op leefstijlthema's aan gemeenten die daar behoefte aan hebben.	Nader te bepalen op basis van behoeften.	SPUK GALA Plustaak

Actie	Dient opgave	Hoe draagt het bij aan opgave/toelichting	Resultaat van actie uitvoeringsplan	Wanneer	Dekking
3.4 Verkenning en invulling van de rol van de GGD op leefstijlthema mentale gezondheid, in navolging van landelijke beweging.	1	Mentale gezondheid is een relatief nieuw landelijk benoemd leefstijlspeerpunt, waar gemeenten en GGD een passende inzet voor moeten vinden. Als startpunt werd in 2022 (binnen bestaand budget) een onderzoek afgerond naar welke Flevolandse doelgroepen prioritair aandacht behoeven op dit thema.	<p>a) Gemeenten en GGD hebben een gezamenlijk beeld over lokale en regionale opgaven op het gebied van mentale gezondheid.</p> <p>b) Er ligt een afgeronde verkenning naar de rol van de GGD op het leefstijlthema mentale gezondheid. Deze verkenning wordt in afstemming met gemeenten uitgevoerd.</p> <p>c) De in de verkenning naar voren gekomen rol van de GGD is geïmplementeerd en geborgd. .</p>	<p>a) vanaf 2023</p> <p>b) vanaf 2023</p> <p>c) aansluitend na afronding a/b</p>	<p>SPUK</p> <p>GALA</p>
3.5 Invullen van de rol van GGD bij waarborging complete en doorlopende lijn seksuele voorlichting 1) op scholen en 2) voor relevante kwetsbare doelgroepen in Flevoland.	1	In Q1 en Q2 2023 wordt (binnen bestaand budget) onderzocht hoe het regionale en lokale aanbod seksuele voorlichting zich verhoudt tot wat nodig is, en wat de rol van de GGD, gemeenten en andere partners hierbij momenteel is en kan zijn. Hieruit moet duidelijk worden of en wat er mist in het aanbod, en kan de dialoog over wie welke rol vervult worden aangegaan.	<p>a) Er is een actieplan opgesteld om de waarborging van de complete en doorlopende lijn seksuele voorlichting te waarborgen. Hieruit wordt duidelijk wat de gewenste rol van de GGD op dit onderwerp is. Dit actieplan wordt opgesteld aan de hand van onderzoeksresultaten, en in afstemming met gemeenten en partners.</p> <p>b) De in het actieplan naar voren gekomen rol van de GGD is geïmplementeerd en geborgd.</p>	<p>a) Q4 2023</p> <p>b) 2024</p>	<p>a) Reguliere begroting</p> <p>b) Afhankelijk van uitkomsten actieplan</p>

GGD zet samen met partners vol in op een gezonde toekomst

Marjan Vluggen, DPG, over preventie: 'Er is echt werk aan de winkel'.

Het terugdringen van gezondheidsverschillen en zaken als overgewicht en obesitas: we staan in Flevoland voor grote maatschappelijke gezondheidsvraagstukken.

'Samen met onze partners zetten we de komende jaren vol in op preventie. Het gaat om gezond opgroeien, een gezonde leefstijl en een gezonde fysieke en sociale omgeving', vertelt Directeur Publieke Gezondheid Marjan Vluggen van GGD Flevoland.

'Corona heeft ons laten zien hoe belangrijk preventie is voor je lichamelijke en mentale gezondheid. In de afgelopen vier jaar versterkten we onze relatie met gemeenten, de zorgverzekeraar, zorg- en sociaaldomeinpartners en de provincie Flevoland. Samen werken we aan een gezonde toekomst in Flevoland.' Een kwestie van een lange adem. 'De ambities uit ons meerjarenbeleidsplan zijn langetermijndoelen die je alleen kunt bereiken als je samen met al je ketenpartners afgestemde, aantoonbaar effectieve interventies inzet. Alleen dan gaan de gezondheidsverschillen afnemen.'

**"De ambities uit ons
meerjarenbeleidsplan zijn
langetermijndoelen die je alleen
kunt bereiken als je samen met al je
ketenpartners afgestemde,
aantoonbaar effectieve interventies
inzet."**

Bewezen interventies

'Een van de belangrijkste instrumenten die we in handen hebben om de overbelasting van de zorg te verminderen, is om er met aantoonbaar effectieve preventieprogramma's voor te zorgen dat instroom waar mogelijk wordt voorkomen. Dat levert én meer positief ervaren gezondheidsjaren op voor de inwoners van Flevoland én zo ontzien we de zwaarbelaste zorgsector.'

Bewezen interventies zijn bijvoorbeeld gezonde leefstijlprogramma's voor jeugdigen en mondgezondheid en valpreventie bij ouderen. 'Als je mondgezondheid slecht is op oudere leeftijd, wakkert dat eerder andere ziektes aan'. Botbreuken, die vaak ontstaan bij een val, vergen vaak langdurig herstel en zorgen voor een extra belasting van de zorg. 'De oudere is daarnaast langere periode niet meer mobiel en dat doet ook mentaal iets met je. Valpreventie is onderzocht effectief.'

Flevoland is een relatief jonge provincie. De groep jonge mensen die er kwam wonen en opgroeiende wordt ouder. In Flevoland krijgen we te maken met een dubbele vergrijzing. 'Wat we zien is dat het percentage Flevolandse mensen van 65 jaar en ouder dat aangeeft een goede gezondheid te ervaren, onder het Nederlandse gemiddelde ligt. Er is dus echt werk aan de winkel', zegt Marjan.

Gezondheidsverschillen terugdringen

'We leven alleen in een land waar ondanks de relatief hoge welvaart grote gezondheidsverschillen tussen mensen bestaan. Dus waar je vandaan komt, waar je wieg heeft gestaan en hoe je bent opgevoed, maakt écht uit voor hoeveel gezonde levensjaren je hebt. Wij zetten ons als GGD in om die gezondheidsverschillen terug te dringen.'

"Waar je wieg heeft gestaan en hoe je bent opgevoed, maakt écht uit voor hoeveel gezonde levensjaren je hebt."

Dat vraagt ook iets van de Rijksoverheid, de gemeenten, het bedrijfsleven, het sociaal en medisch domein en van onze inwoners. 'Zo is het van belang om al bij de aanleg van een nieuwe woonwijk rekening te houden met het gezondheidsaspectief. Hoe kun je zo bouwen dat de toenemende warmte goed weg kan? Dat de omgeving uitnodigt om te bewegen?' Belangrijk, vindt Marjan, want het draait om positieve gezondheid. Langer, gezonder én gelukkiger leven op de verschillende leefdoelgebieden.

Gezonde leefomgeving

'Voor mij betekent een gezonde toekomst in Flevoland dat we zorgen voor een leefomgeving die bijdraagt aan de gezondheid van iedere Flevolander. Door het maken van gezonde keuzes te bevorderen en hen te beschermen tegen een overvloed aan ongezonde keuzes, geluidsoverlast, slechte luchtkwaliteit en rondrazende virussen.'

De sleutel tot succes? 'Samen naar hetzelfde doel toewerken én als partners van elkaar weten wat je doet. Een goed overzicht van bewezen interventies, het bestaande aanbod en netwerk per gemeente en de samenhang daartussen. Het helpt als de GGD het overzicht houdt over wat er lokaal en regionaal speelt in het preventielandschap en mee kan denken met beleids- en bestuurlijke keuzes. Preventie is absoluut corebusiness voor de GGD.'

Aantoonbare gezondheidswinst

De afspraken voor een gezonder leven in 2040 zijn vastgelegd in het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). 'Dat vraagt heel nadrukkelijk van de partners om samen te werken op lokaal en regionaal niveau. Alleen door goed te monitoren en programmatisch te werken aan gezamenlijke doelen behalen we aantoonbaar gezondheidswinst. Een lang-cyclische, effectieve aanpak van de gezondheidsuitdagingen in Flevoland. Dat gaat het verschil maken!'

"Dat vraagt heel nadrukkelijk van de partners om samen te werken op lokaal en regionaal niveau."

4. Gezond ouder worden

GGD Flevoland ondersteunt gemeenten bij de invulling van hun wettelijke taak tot preventieve ouderengezondheidszorg door bij te dragen aan het voorkomen van (toekomstige) kwetsbaarheid van thuiswonende ouderen. Het gezamenlijk kunnen bijdragen aan het gezond en actief houden van ouderen vergt allereerst een in- en overzicht van het al bestaande preventielandschap. Er zijn immers al veel kennis, voorzieningen en ondersteuning

beschikbaar, maar alleen als ouderen en relevante spelers in het netwerk hiervan op de hoogte zijn, zal dit leiden tot resultaten. De GGD heeft een logische rol in het voeren van dit overzicht, en in het identificeren en opvullen van eventuele hiaten hierin. Door regievoering op kennis en netwerk kan de GGD partijen bij elkaar brengen en de samenwerking faciliteren, kennis delen en verbindingen leggen waar nodig met meer impact op het gezond ouder worden van Flevolandse.

Waar we op voortbouwen

De inzet op dit thema is niet nieuw. Vanuit het programma Positief Ouder Worden heeft GGD Flevoland zich de afgelopen jaren ingezet voor het aanjagen van de samenwerking om te komen tot een integrale aanpak, waardoor gezondheidsproblemen effectief kunnen worden voorkomen. Het doel is om de eigen regie van mensen te versterken, waardoor zij langer thuis kunnen blijven wonen. Binnen het programma is onder andere aandacht voor valpreventie, dementie, mondgezondheid en een age-friendly omgeving. We hebben gebouwd aan een regionaal netwerk op gebied van preventieve ouderengezondheidszorg. Hiermee hebben we beleidsadvisering en agendering van gezond en vitaal oud worden op de verschillende domeinen verzorgd. We hebben ingezet op samenwerking over de domeinen heen om het kwetsbaarheid bij thuiswonende ouderen te voorkomen. We versterkten lokale netwerken en werkten aan collectieve preventieve projecten. Het programma Positief Ouder Worden liep eind 2022 af.

In de komende periode werken we aan de volgende opgaven

1. Voorkomen van kwetsbaarheid onder (thuiswonende) ouderen.
2. Inzicht in en overzicht over het preventielandschap op de doelgroep ouderen.
3. Het stimuleren, versterken en borgen van preventieve ouderengezondheidszorg ter ondersteuning van gemeenten.

Actie	Dient opgave	Hoe draagt het bij aan opgave/toelichting	Resultaat van actie uitvoeringsplan	Wanneer	Dekking
4.1 Binnen de proeftuin ouderengezondheidszorg vorming van (bestuurlijke) coalities om te komen tot een betere preventieinfrastructuur ^[1] voor ouderen.	1, 2, 3	De proeftuin richt zich op de drie vlakken (kennis, netwerk, interventies) voor de doelgroep ouderen om zo een schets van het preventielandschap te geven. Deze schets geeft inzicht in en overzicht over het preventielandschap gericht op ouderen.	a) Er is binnen de proeftuin ouderengezondheidszorg een (bestuurlijke) coalitie gevormd. b) De proeftuin heeft een preventie-infrastructuur gerealiseerd. c) De resultaten van de proeftuin worden meegenomen bij het opstellen van toekomstige plannen en acties gericht op het optimaliseren van het preventielandschap voor ouderen.	2023 tot januari 2024	SPUK GALA IZA
4.2 In beeld brengen van het lokale aanbod van interventies voor ouderen.	1, 2, 3	Op verzoek van gemeenten wordt inzicht gegeven in de lokale hiaten en/of overlap in beschikbare (preventieve) zorg of ondersteuning.	Ingevulde preventiematrix ouderen; inzicht in dubbelingen en hiaten in preventielandschap.	Op verzoek	SPUK GALA IZA
4.3 Het stimuleren en versterken van preventieve ouderengezondheidszorg ter ondersteuning van gemeenten.	2	Op basis van de evaluatie van de huidige inzet in het programma 'Positief Ouder Worden' wordt samen met gemeenten verder vorm gegeven aan preventieve ouderengezondheidszorg.	Er zijn concrete afspraken gemaakt tussen GGD en gemeenten over de versterking van de preventieve ouderengezondheidszorg.	2024	Inwonerbijdrage

[1] Een preventie-infrastructuur is een gecoördineerde aanpak van een probleem of voor een doelgroep, waarin samenhang en samenwerking op strategisch, tactisch en operationeel niveau wordt nagestreefd. Hierbij worden interventies op de eerste drie preventieniveaus (algemeen, selectief en geïndiceerd) in kaart gebracht en waar nodig aangevuld. Ook wordt het probleem of de opgave voor de doelgroep en de (effectiviteit van) interventies gemonitord.

Actie	Dient opgave	Hoe draagt het bij aan opgave/toelichting	Resultaat van actie uitvoeringsplan	Wanneer	Dekking
<p>4.4 Ondersteunen van de uitvoering van de collectieve preventie gericht op de bevordering van gezondheid van ouderen.</p>	<p>2</p>	<p>Na afloop van tijdelijke projecten wordt gekeken hoe structurele borging ingeregeld kan worden. Door middel van bewustwording wordt ingezet voorlichting voor en door ouderen, landelijke campagnes worden lokaal vertaald. Thema's als gezonde leefstijl, wonen, positieve gezondheid en valpreventie worden flexibel ingezet. Afhankelijk van de wensen van gemeenten wordt dit op regionaal of lokaal niveau verder vormgeven.</p>	<p>a) Er ligt een voorstel voor borging van tijdelijke projecten. b) Er ligt een voorstel voor voorlichting voor en door ouderen. c) Landelijke campagnes worden doorvertaald naar Flevoland.</p>	<p>a) 2023 b) 2023 c) doorlopend</p>	<p>SPUK GALA IZA</p>

5. Gezond opgroeien en opvoeden

Een goede gezondheid begint met een gezonde start in het leven. De jeugdgezondheidszorg (JGZ) biedt ouders en kinderen de juiste ondersteuning bij het gezond opgroeien en opvoeden. Gecombineerd met de inzet van andere teams, zoals Bureau X (beleid, onderzoek en advies) en Infectieziektebestrijding (IZB), biedt GGD Flevoland een samenhangend pakket aan maatregelen en programma's om de gezondheid van kinderen een impuls te geven.

Waar we op voortbouwen

Het ondersteunen bij gezond opgroeien en opvoeden is een kernactiviteit van onze GGD. De afgelopen jaren optimaliseerden we de uitvoering van het basistakenpakket 4-18 jaar en het Rijksvaccinatieprogramma. Kinderen in het basis- en voortgezet onderwijs onderzoeken we preventief en we zijn vertegenwoordigd in relevante netwerken en zorgstructuren. In aanvulling op het basistakenpakket voeren we plustaken uit, zoals opvoedcursussen en aanpak schoolverzuim. Ook heeft JGZ een rol als zorgcoördinator bij kinderen en ouders met laagcomplexere zorgen. Bureau X en JGZ werken samen aan leefstijlprojecten/ programma's zoals Kansrijke Start, Gezonde School, Jong leren eten en JOGG. Op deze inzet en samenwerking bouwen wij voort.

In de komende periode werken we aan de volgende opgaven:

1. Optimalisatie doorlopende lijn 0-18*
2. Automatisering en digitalisering binnen JGZ*
3. Verhogen vaccinatiegraad
4. Door preventie verminderen toestroom naar geïndiceerde zorg door JGZ*
5. Beweging naar behoeften-gestuurd werken door JGZ*

* De met een ster gemarkeerde opgaven zijn opgaven van JGZ-GGD. De JGZ van GGD Flevoland is in vijf van de zes gemeenten (Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Zeewolde) actief voor kinderen van 4-18 jaar. De genoemde doelen en activiteiten zijn daarom voor deze vijf gemeenten geformuleerd.

Actie	Dient opgave	Hoe draagt het bij aan opgave / toelichting	Resultaat van actie uitvoeringsplan	Wanneer	Dekking
5.1 Intensivering samenwerking JGZ met JGZ Almere, Icare en ZONL op strategisch, tactisch en operationeel niveau.	1	Door heldere samenwerkingsovereenkomsten tussen de JGZ-organisaties ervaren ouders een vloeiende overdracht tussen JGZ-organisaties Icare, ZONL (0-4 jaar), JGZ Almere en JGZ-GGD (4-18 jaar).	a) Afspraken met Icare, ZONL en JGZ Almere op strategisch, tactisch en operationeel niveau. b) Zorgcontinuïteit bij overdracht, zonder extra inspanning ouder.	a) doorlopend volgens lokale plannen b) doorlopend volgens lokale plannen	Reguliere begroting
5.2 Voortzetting vernieuwing basispakket JGZ.	1, 2, 5	Meerjarig vernieuwingstraject waarvan wetenschappelijke basis wordt geborgd door twee promotietrajecten.	a) Innovatie JGZ-aanbod; concretiseren van landelijke ontwikkelingen. En het beter bereiken van de doelgroep. b) Creëren doorgaande zorglijn 0-18. c) Betere aansluiting bij behoeften ouder/kind.	a), b), c): in 2026 grotendeels volbracht, daarna borging	Reguliere begroting
5.3 Doorontwikkeling digitaal dossier (DD), klantportaal en andere digitale middelen.	1, 2, 5	Digitale producten en innovaties kunnen overgang cliënten tussen JGZ-organisaties vergemakkelijken. Deze producten en innovaties bieden mogelijkheden voor zorg op maat en komen tegemoet aan behoeften van ouders.	a) Samenwerkingsafspraken JGZ-GGD en Icare over DD. b) Het klantportaal functioneert als de plek waar kinddossier en contact met JGZ samen komen. c) Duidelijkheid over aansluiting van het overige digitale aanbod tussen verschillende JGZ-organisaties. d) Onderzoek naar gebruik van andere digitale middelen (groeigidsapp, Inforum).	a) 2023 - 2026 b) 2023 - 2026 c) 2023 - 2026 d) 2023 - 2026	Reguliere begroting
5.4 Implementatie van het vaccinatiegraadplan.	3	Gezamenlijk met de JGZ-organisaties continueren we de inzet om de vaccinatiegraad bij kinderen in Flevoland te verhogen.	a) Actualisatie van het actieplan verhogen vaccinatiegraad. b) Uitvoering van alle in het nieuwe plan benoemde acties.	a) Q2 2023 b) Na afronding van (a), volgens tijdlijn actieplan	Reguliere begroting

Actie	Dient opgave	Hoe draagt het bij aan opgave/toelichting	Resultaat van actie uitvoeringsplan	Wanneer	Dekking
<p>5.5 Toewerken naar een sterke positie van JGZ-GGD in het sociaal domein.</p>	<p>4</p>	<p>JGZ kan er met haar preventieve activiteiten aan bijdragen dat jeugdigen gezond opgroeien, een startkwalificatie halen, een gezonde(re) leefstijl hebben en minder gebruik maken van specialistische jeugdhulp. Hiertoe is een betere positionering van JGZ en haar preventieve activiteiten in lokale structuren nodig.</p>	<p>JGZ heeft lokaal een duidelijke plaats binnen het sociaal domein en de zorgstructuren en voert preventieve activiteiten uit ter voorkoming van (verergering van) gezondheidsproblemen en het realiseren van gezondheidswinst. Voor het veld is de meerwaarde van de preventieve activiteiten van JGZ daarbij duidelijk.</p>	<p>Blijft doorlopend aandachtspunt waarbij accenten per gemeente verschillen.</p>	<p>Plustaak</p>

Passende hulp in een eerder stadium voor gezinnen

Hannah Oostendorp, gemeente Lelystad, over belang sterk voorveld.

Hoe kunnen we toewerken naar een sterke positie van de Jeugdgezondheidszorg in het sociaal domein? Beleidsadviseur jeugd en onderwijs Hannah Oostendorp vertelt hoe ze dat in de gemeente Lelystad aanpakken. 'Door lokale partijen één plan te laten schrijven moedigen we hen aan om samen uit te werken hoe de preventieve ondersteuning aan kinderen en gezinnen nog beter kan.'

"Door lokale partijen één plan te laten schrijven moedigen we hen aan om samen uit te werken hoe de preventieve ondersteuning aan kinderen en gezinnen nog beter kan."

Naast de jaarlijkse terugkerende subsidies, stelde de gemeente Lelystad de afgelopen twee jaar extra geld beschikbaar om de samenwerking tussen lokale partijen te versterken. Ook de komende twee jaar is dit geld nog beschikbaar. Het gaat om GGD-JGZ, Icare-JGZ, MDF Flevoland, MEE en Welzijn Lelystad. 'Wij stimuleren ze om elkaar op te zoeken en elkaars kennis en expertise te benutten. Zodat ze samen beter aansluiten bij wat kinderen, ouders en partners zoals kinderopvang en onderwijs nodig hebben bij het opgroeien en opvoeden.'

Als kinderen het bijvoorbeeld moeilijk hebben met de scheiding van hun ouders, dan zijn daar in Lelystad mogelijkheden voor. Daar moet je alleen wel op worden gewezen als ouder. 'Het gaat erom dat we kinderen en hun ouders nog eerder vinden, zodat ze de hulp krijgen die ze nodig hebben. Om uiteindelijk te voorkomen dat zwaardere (jeugd)zorg nodig is.'

"Het gaat erom dat we kinderen en hun ouders nog eerder vinden, zodat ze de hulp krijgen die ze nodig hebben."

Samen één plan

Om de bestaande samenwerking te versterken liet de gemeente Lelystad deze partners samen één plan maken. 'We hebben veel vrouwen in de expertise van het (voor)veld, maar we zijn ook wel kritisch: bereik je wat je hebt opgeschreven? Het moet ook daadwerkelijk bijdragen aan de doelen die we voor ogen hebben. Partners zijn dus ook samen verantwoordelijk voor de voortgang.'

Ik hoor dat het best uniek is hoeveel wij investeren in preventie; tegelijkertijd is er in de praktijk nog veel meer behoefte aan. Door signalen zo vroeg mogelijk aan de voorkant op te pakken voorkom je dat problemen bij kinderen en gezinnen aan de achterkant onnodig escaleren.' Partijen moeten goed van elkaar weten wie wat te bieden heeft. Waar kun je terecht? 'Dat is lastig, hoor, en dat gaat nog lang niet altijd goed, maar het begint ermee dat ze het belang van samenwerking zien. En daar ook voor gaan.'

Daar is ook tijd voor nodig. 'Het is de kunst om op zoek te gaan naar ons gezamenlijke belang: de zorg voor kinderen en ouders. Samenwerken zit in mijn DNA, maar ik weet ook dat het lastig is, door de drukte van alledag en de vele wisselingen in het sociaal domein. Dat ondervang je niet alleen door het maken van meerjarige afspraken, ook door het leggen van een goed fundament.'

Preventie zichtbaar maken

Met Lisa Lelystad bijvoorbeeld: een samenwerkingsverband van alle organisaties in de preventieve jeugdhulp in Lelystad. 'Een concreet project om aan de ene kant de hulp voor ouders beter te krijgen (met een duidelijk gezicht naar de buitenwereld) en het versterken van de samenwerking op de achtergrond.'

Preventie is alleen moeilijk in harde cijfers uit te drukken en 'trekt daardoor helaas vaak aan het kortste eind'. Dan is het volgens Hannah belangrijk om te kijken wat wél mogelijk is met de beschikbare financiële middelen. 'We gaan altijd op zoek naar een eerlijk gesprek. Waar sta je nu? Wat heb je nodig om verder te komen? Waar zie je nog kansen, samen met andere partners? Als gemeente proberen we zo goed mogelijk de condities te scheppen. Andere gemeenten wil ik oproepen: durf te investeren in preventie. Dat vermindert de druk op de jeugdzorg; eerder en passende hulp voor kinderen en hun ouders.'

"Durf te investeren in preventie. Dat vermindert de druk op de jeugdzorg; eerder en passende hulp voor kinderen en hun ouders."

6. Infectieziekten

Infectieziektebestrijding (IZB) omvat het voorkómen, signaleren en bestrijden van infectieziekten die vanwege de verspreidingskans een risico kunnen vormen voor de volksgezondheid. Om de wettelijke taken goed te kunnen uitvoeren, is het van belang dat IZB tijdig kan inspelen op nieuwe ontwikkelingen. Door het oppakken van proactieve taken, zoals beleidsadvisering, projectwerk en de regie- en netwerkfunctie, en de insteek op een multidisciplinaire aanpak, krijgt de IZB de slagkracht die nodig is om de gestelde uitdagingen het hoofd te kunnen bieden.

Waar we op voortbouwen

Naast het reageren op meldingen en uitbraken, is er bij IZB de afgelopen jaren een toenemende focus geweest op zoönosen (ziekten die van dieren op mensen overgaan), nieuw opkomende ziekten en antibioticaresistentie. In 2021 is begonnen met voorbereidingen voor het inrichten van een meldpunt voor uitbraken en infectieziekten voor zorginstellingen en met het bevorderen van hygiëne bij zorginstellingen voor ouderenzorg. Daarnaast is IZB, gestimuleerd door het gezamenlijk optrekken bij de COVID-aanpak, nauwer gaan samenwerken met o.a. epidemiologen. Op deze inzet en samenwerking bouwen wij de komende periode voort.

In de komende periode werken we aan de volgende opgaven

1. Kwalitatieve en kwantitatieve versterking IZB, waaronder vergroten pandemische paraatheid.
2. Anticiperen op zoönosen, nieuw-opkomende ziekten, antibioticaresistentie, pandemieën.
3. Inzetten op proactieve taken, zoals beleidsadvisering, projectwerk en onderhouden netwerken.
4. Realiseren multidisciplinaire aanpak: inbreng van deskundige infectiepreventie (DI), epidemiologen, data-analisten.
5. Onderzoeken regionale samenwerking IZB.
6. Uitbouwen verdergaande samenwerking IZB en Technische Hygiënezorg (THZ).

De landelijke plannen voor de aanpak pandemische paraatheid en de herstructurering van de publieke gezondheid, en infectieziektebestrijding in het bijzonder, kunnen consequenties hebben voor de inrichting van de IZB. Dit geldt niet alleen voor het landelijke versterkingstraject IZB (actie 1), maar ook voor de voorgestelde wijziging in het aantal deeltaken van IZB en de doorontwikkeling van de regionale samenwerking. Dit kan een verandering of uitbreiding van opgaven met zich meebrengen die bij een update van dit opgaven- en uitvoeringsplan worden verwerkt.

Actie	Dient opgave	Hoe draagt het bij aan opgave / toelichting	Resultaat van actie uitvoeringsplan	Wanneer	Dekking
6.1 Vertalen van landelijke ontwikkelingen op het gebied van de versterking IZB naar onze regionale situatie.	1	Landelijk liggen er in grote lijnen plannen over de versterking van IZB (op basis van Verwey-Jonker rapport) en het vergroten van de pandemische paraatheid van GGD'en in het bijzonder. De plannen kennen een brede insteek en richten zich bijv. ook op zaken als verbeterde monitoring en surveillance en de ICT-infrastructuur. Deze plannen zijn momenteel in ontwikkeling en kunnen directe consequenties hebben voor hoe de IZB regionaal wordt ingericht.	Opgaven die van uit de landelijke beleidslijnen komen vertalen en implementeren wij tijdig in regio Flevoland. Na initiële aanpassingen zorgen wij vervolgens voor structurele inbedding.	2023-2026	SPUK VIP
6.2 Uitrol MUIZ (Meldpunt Uitbraken Infectie Ziekten en Bijzonder Resistente Micro Organismen (BRMO)).	1a, 1b, 1c, 1d, 1e	De webapplicatie MUIZ faciliteert het transparant melden van uitbraken van infectieziekten en BRMO aan de GGD en andere zorginstellingen in de regio. Het zorgt voor overzicht en laagdrempelig contact over uitbraken tussen verschillende zorginstellingen. Dit draagt er aan bij dat er tijdiger preventieve maatregelen kunnen worden genomen bij uitbraken om verspreiding van infectieziekten te voorkomen. Ook versterkt het de surveillance- en datapositie van GGD.	MUIZ technisch uitgerold in de regio. Aansluiting van grotere instellingen.	t/m 2023 aansluiting van grote instellingen. Daarna doorlopend proces van aansluiting overige instellingen en oppakken meldingen.	SPUK VIP

Actie	Dient opgave	Hoe draagt het bij aan opgave / toelichting	Resultaat van actie uitvoeringsplan	Wanneer	Dekking
6.3 Ontsluiting en gebruik IZB-data.	1a, 1b, 1c	Met behulp van een epidemioloog wil IZB onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om de data waarover IZB beschikt te waarderen, te ontsluiten en doorlopend in te zetten bij o.a. surveillande, onderzoek en projectwerk. Dit draagt bij aan kwaliteitsverbetering van verschillende deeltaken en deelgebieden van IZB door beter inzicht in de beschikbare data en trends van deze data.	a) Inzicht in analysemogelijkheden van data uit eigen registratiesysteem. b) Ontwikkeling regionaal dashboard IZB.	a) 2023-2024, daarna doorlopend b) 2023-2024, daarna doorlopend	SPUK VIP
6.4 Bevorderen hygiëne en infectiepreventie in instellingen met een verhoogd risico.	1a, 1b, 1e	Bij sommige (zorg)instellingen of bedrijven is er een verhoogd risico op de verspreiding van ziekmakende micro-organismen. In een meerjarig project willen IZB en THZ sector voor sector kijken wat de mogelijkheden zijn van de GGD om hierover actiever te adviseren over hygiëne en infectiepreventie. Dit helpt het risico op besmetting met micro-organismen in instellingen te voorkomen, verkleinen en/of controleren	a) Behalen doelen zoals geformuleerd in projectplan VVT-sector. b) Opstellen projectplan voor uitbreiding naar andere sectoren; uitvoering daarvan.	a) t/m 2023: focus op VVT-sector b) t/m 2026: uitbreiding naar andere sectoren	SPUK VIP

7. Zorg en veiligheid

Ontwikkelingen in samenleving en zorglandschap vragen om een herbezinning en aanpassing van de rollen van GGD Flevoland en de GHOR op het raakvlak van zorg en veiligheid.

Waar we op voortbouwen

MZ - Om te voorkomen dat kwetsbare burgers tussen wal en schip vallen, helpt het team Maatschappelijke Zorg (MZ) professionals (met advies) de gaten in het zorgnetwerk te dichten. Te vaak komt regie tussen ondersteuning op verschillende levensdomeinen pas tot stand na escalatie van de problematiek. Of blijkt er aan het einde van de keten geen passend aanbod te vinden. De GGD ondersteunt professionals om vroeg in het proces levensbrede regie uit te voeren en signalen over tekorten aan passende zorg vroeg zichtbaar te maken.

GHOR - In het stelsel van crisisbeheersing werkt de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) toe naar een verduidelijkte rol en taakinving. De evaluaties van de wet Veiligheidsregio, de samenwerkingsovereenkomst Veiligheidsregio's Flevoland en Gooi & Vechtstreek en de COVID-crisis zijn aanleiding hiertoe. We vinden hier aansluiting bij landelijke werkgroepen over positionering en taakbeschrijving van de GHOR in het stelsel van crisisbeheersing.

FG - Op het gebied van forensische geneeskunde (FG) wordt sinds enkele jaren gewerkt aan de vorming van een gezamenlijke forensische dienst Midden Nederland, die aansluit bij de politieregio. De samenwerkingsafspraken daartoe zijn naar verwachting begin 2023 gerealiseerd; de uitvoering daarvan vraagt de eerstkomende jaren specifieke aandacht.

In de komende periode werken we aan de volgende opgaven

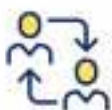
1. Passende zorg en ondersteuning voor mensen met een psychische kwetsbaarheid bij decentralisaties, ambulantisering en capaciteitsproblemen in de zorg.
2. Samenwerking tussen zorg en hulpverleners organiseren vanuit gedeelde verantwoordelijkheid, en regie beleggen waar deze hoort.
3. Een verduidelijkte rol en taakinving van de GHOR, n.a.v. drie evaluaties: wet Veiligheidsregio, de samenwerkingsovereenkomst Veiligheidsregio's Flevoland en Gooi & Vechtstreek en de COVID-crisis.
4. Doorontwikkeling van de nieuwe gezamenlijke forensisch-geneeskundige dienst regio Midden Nederland.

Actie	Dient opgave	Hoe draagt het bij aan opgave / toelichting	Resultaat van actie uitvoeringsplan	Wanneer	Dekking
<p>7.1 Werkagenda gemeente/GGD voor het realiseren van passende ondersteuning, gedeelde verantwoordelijkheid en regie waar deze hoort voor personen met een psychische kwetsbaarheid in het nieuwe zorglandschap.</p>	1	<p>Door duidelijke afstemming tussen de GGD en het gemeentelijk programmamanagement van het zorglandschap werken we samen aan het organiseren van passende zorg en regie waar deze hoort.</p>	<p>Afspraken vanuit de gezamenlijke werkagenda over rol- en taakverdeling, specifiek over advies en signaleringsrol van de GGD over de aansluiting van het zorglandschap op de meest kwetsbare personen.</p>	<p>Werkagenda gereed halverwege 2023, daarna jaarlijkse bijstelling</p>	<p>Reguliere begroting</p>
<p>7.2 Gemeenten, inwoners en professionals actief ondersteunen met kennis en advies over de zorg en ondersteuning voor personen met een psychische kwetsbaarheid.</p>	1 en 2	<p>7.2.1 Het bieden van actuele online informatie over zorgprocessen en ontwikkelingen, onder meer door online dashboards.</p>	<p>a) Ontwikkeling technisch raamwerk (als basis voor online dashboard). b) Realisatie online dashboards.</p>	<p>a) 2023 b) 2024</p>	<p>Pluustaak centrum-gemeente</p>
<p>Dit doen we door:</p>	2	<p>7.2.2 Mee-ontwikkelen van de kenniswerkplaats (KWP) onbegrepen gedrag.</p>	<p>Professionals en ervaringsdeskundigen die werken met mensen met onbegrepen gedrag kunnen gebruik maken van kennisproducten en kennisnetwerken die een effectievere aanpak mogelijk maken.</p>	<p>Doorlopend, start in 2023</p>	<p>ZonMw</p>

Actie	Dient opgave	Hoe draagt het bij aan opgave / toelichting	Resultaat van actie uitvoeringsplan	Wanneer	Dekking
7.3 Borgen en versterken van de gezamenlijke forensisch-geneeskundige dienst.	4	De in 2023 gerealiseerde samenwerkingsafspraken vragen deels nog om verdere operationalisatie en borging.	<p>a) Duidelijkheid over welke organisatievorm het beste past bij de nieuwe gezamenlijke forensisch-geneeskundige dienst.</p> <p>b) Harmonisatie van de werkprocessen FG van verschillende GGD'en binnen de regio Midden-Nederland.</p> <p>c) Realisatie kostendeckende exploitatie van FG.</p>	<p>a) Q4 2023</p> <p>b) 2023-2024</p> <p>c) Q1 2023</p>	Afhankelijk van uitkomsten actie
7.4 Doorontwikkeling van rol en taakopvatting GHOR	3	Op basis van de genoemde evaluaties, en in aansluiting op landelijke ontwikkelingen, stelt de GHOR in afstemming met partners een actieplan op.	<p>a) Er ligt een actieplan waarin de rol en taakinvoering van de GHOR zijn beschreven.</p> <p>b) Implementatie en borging van de beschreven rol voor de GHOR.</p>	<p>a) Eind 2023</p> <p>b) Volgend op a</p>	Veiligheidsregio

8. Lokaal maatwerk en advies

GGD Flevoland is gesprekspartner en adviseur van gemeenten op het gebied van publieke gezondheid. We leveren daarbij lokaal maatwerk en advies, die gestoeld is op onze brede kennispositie binnen de publieke gezondheid.

Waar we op voortbouwen

Het leveren van maatwerk is geen nieuwe kost voor de GGD. We maken hierbij gebruik van onze inhoudelijke kennis en advies en van relevante gezondheidsdata. Ook het verbeteren van de lokale verbinding heeft al geruime tijd onze aandacht, waarbij we investeren in een goede relatie, en actief op zoek zijn naar vormen waarin we de ondersteuning aan ambtenaar en bestuur kunnen optimaliseren. Op deze inzet bouwen wij voort.

In de komende periode werken we aan de volgende opgaven

1. Doorontwikkeling kennispositie t.b.v. advisering gemeenten.
2. Advies(positie) publieke gezondheid richting gemeenten optimaliseren, zowel ambtelijk als bestuurlijk (colleges/gemeenteraden).
3. Aansluiting bij zorg en ondersteuning op wijkniveau, waar nodig.

Actie	Dient opgave	Hoe draagt het bij aan opgave	Resultaat van actie uitvoeringsplan	Wanneer	Dekking
8.1 Doorontwikkeling kennisfunctie.	1	Een goede kennisfunctie van de GGD is een voorwaarde om goed lokaal maatwerk en advies te kunnen geven. Wat er voor nodig is om onze kennisfunctie te behouden en uit te bouwen, wordt beschreven in het plan over de doorontwikkeling van de kennisfunctie, dat parallel aan het uitvoeringsplan wordt opgeleverd.	a) Concretisering en operationalisering van de doelen in het plan versterking kennisfunctie. b) Behalen van de in het plan gestelde doelen.	Zie plan	SPUK GALA
8.2 Verbinden van gemeenten, GGD en lokale uitvoeringspartners.	2	Door een goede verbinding te organiseren tussen gemeenten en GGD worden beleid, uitvoering, kennis en het politiek-bestuurlijke veld bij elkaar gebracht.	a) Er zijn duidelijke afspraken over het vormgeven van de verbinding tussen gemeenten, GGD en lokale uitvoeringspartners. b) Goede verbinding tussen beleid, informatie, kennis en het politiek-bestuurlijk veld.	a) 2023 b) volgend op a	SPUK GALA Plustaak
8.3 Doorontwikkeling advies(positie) GGD richting gemeente(bestuur).	2	We willen gemeenten beter en sneller kunnen voorzien van advies. Gezamenlijk met de gemeenteraden geven we vorm aan de nieuwe GR op basis van de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).	a) Bestuur en gemeenteraad zijn/voelen zich door de GGD ondersteund in besluitvorming waar publieke gezondheid een rol in speelt. b) De GR is gewijzigd op basis van de gewijzigde Wgr. c) De GGD heeft de advisering van gemeentebestuur en gemeenteraden intern geborgd.	a) 2023 b) 2023 c) 2023	Reguliere begroting
8.4 Uitbreiden van mogelijkheden voor advies aan en ondersteuning van professionals in de wijk, onder andere door de doorontwikkeling van wijk-GGD-taken van Vangnet en Advies.	3	Door advies en ondersteuning te bieden aan wijkprofessionals wordt de zorg en ondersteuning passender en worden professionals gefaciliteerd in het nemen van regie waar nodig.	Uitvoering van advies aan en ondersteuning van professionals in de wijk naar wens en mogelijkheid van gemeenten en netwerkpartners.	Eind 2024, daarna doorlopend	Plustaak

Kennisfunctie GGD steeds belangrijker

Marinus Lineman over het belang van de kennisfunctie GGD.

Wat is het belang van kennis om de zorg ook in de toekomst betaalbaar en toegankelijk te houden? Welke rol is weggelegd voor de GGD? Dat vragen we aan Marinus Lineman, adviseur kennis en innovatie bij GGD Flevoland. 'Landelijke kennis in huis halen, bundelen en vertalen naar de lokale situatie. Dat is essentieel voor een passend en in samenhang dekkend preventieaanbod.'

'De kennisfunctie van de GGD wordt naar de toekomst toe steeds belangrijker. Neem bijvoorbeeld de beweging van zorg naar gezondheid. Om op een effectieve manier te kunnen inzetten op preventie heb je kennis nodig. De GGD kan ondersteunen door relevante inzichten te bieden en gemeenten te adviseren. Steeds meer betrokken partijen zien voor de GGD een belangrijke rol weggelegd als kennispartner.'

Voor preventie is het volgens Marinus essentieel om inzicht te hebben in de lokale gezondheidssituatie. Welke problemen spelen er precies? Waar is behoefte aan? 'De GGD monitort de gezondheidssituatie en kan lokaal de opgaven scherp in beeld brengen. Tegelijkertijd is het belangrijk dat we op de hoogte zijn van kennis die landelijk wordt opgedaan. Welke landelijke trends zijn er en zien we dat ook in Flevoland?'

Landelijke kennis lokaal vertalen

Niet alleen als het om gezondheidsrisico's gaat, ook om erkende interventies.

'Landelijk blijven is belangrijk, zodat we weten welke interventies effectief worden ingezet en of die aan kunnen sluiten op problemen die lokaal spelen.'

"Landelijk blijven is belangrijk, zodat we weten welke interventies effectief worden ingezet en of die aan kunnen sluiten op problemen die lokaal spelen."

Om tijdig te adviseren en te signaleren. Het is daarbij belangrijk goed de lokale netwerken te kennen. Dat helpt om kennis en advies op de juiste plek te benutten, verbindingen te leggen en samenwerkingen aan te jagen.' Het verbinden van landelijke en lokale kennis past volgens Marinus bij uitstek bij de GGD met haarvaten in de gehele samenleving. 'We zitten in landelijke kennisnetwerken en we hebben ervaringen in de praktijk op verschillende domeinen: medisch, sociaal, fysiek en veiligheid.'

"Het is daarbij belangrijk goed de lokale netwerken te kennen. Dat helpt om kennis en advies op de juiste plek te benutten, verbindingen te leggen en samenwerkingen aan te jagen."

Er komen middelen voor het versterken van de kennisfunctie van de GGD. 'Met meer capaciteit kunnen we gezondheidsontwikkelingen niet alleen in kaart brengen, maar ook nog beter begrijpen. Van monitoren naar betekenis geven dus, naar interpretatie. Ook kunnen we onze positie in de landelijke kennisnetwerken versterken'

Dat heeft als bijkomend voordeel dat de GGD gemeenten sterker kan ondersteunen, legt Marinus uit. 'We kunnen dan ook bijdragen aan het strategisch handelen van gemeenten, doordat we dan vaker proactief kunnen adviseren over het effect van toekomstige ontwikkelingen. Door zo goed mogelijk aan te sluiten op de beleidscyclus en bestuurlijke speerpunten van gemeenten, benutten we de opgedane kennis op het juiste moment.'

Bewustwording inwoners

Uiteindelijk merken de inwoners van Flevoland dat ook. 'Door hen te bereiken met passende en effectieve interventies, stimuleer je gezond gedrag en vergroot je de kans dat mensen langer in goede gezondheid met elkaar samenleven.' De bewustwordingscampagne rondom dementie "wij zijn zelf het medicijn" (onderdeel van het programma Positief Ouder Worden) is hiervan een goed voorbeeld. Uit onderzoek van de Universiteit van Maastricht blijkt dat een gezonde leefstijl ervoor zorgt dat het aantal mensen met dementie maar liefst 30 tot 40 procent kan afnemen. 'Deze landelijke kennis verspreiden wij lokaal. Wat blijkt? De helft van de Flevolandse is niet op de hoogte dat je met leefstijl de kans op een hersenziekte als dementie kan reduceren.'

GGD als regionaal kennisknooppunt

Marinus benadrukt dat er veel kennis is, maar veelal versnipperd waardoor het onvoldoende de praktijk bereikt. Veel kennis blijft onbenut. Dat vergroot het risico van steeds maar weer lokaal het wiel opnieuw uitvinden. 'Als regionaal kennisknooppunt kunnen wij als GGD die kennis bundelen en coördineren. Hierdoor kunnen we het preventielandschap versterken, de zorg ontlasten en toegankelijk houden. Voor mij persoonlijk is het een uitdaging om dat wat je doet te onderbouwen met wat er maatschappelijk speelt. Als beleid en uitvoering aansluiten op wat er speelt, dan heeft dat de meeste waarde voor de samenleving. Daar draait het tenslotte om!'

"Veel kennis blijft onbenut. Dat vergroot het risico van steeds maar weer lokaal het wiel opnieuw uitvinden."

Bijlage 1: Nadere toelichting op WoZo, IZA, GALA, VIP en SPUK

WoZo: programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen

Dit programma draagt bij aan een brede maatschappelijke beweging om een omslag te maken in de organisatie van ondersteuning en zorg. Het programma heeft een langetermijnperspectief, waarin samen met partijen vanuit verbinding en afstemming vijf actielijnen worden opgepakt:

1. Samen vitaal ouder worden;
2. Sterke basiszorg voor ouderen;
3. Passende Wet langdurige zorg (Wlz)-zorg;
4. "Wonen en zorg" voor ouderen;
5. Arbeidsmarkt en Innovatie.

IZA: Integraal Zorgakkoord

Het Integraal Zorgakkoord is een vervanging van de hoofdlijnenakkoorden die eerder met verschillende medische disciplines werden gesloten. Aanleiding is dat de toegankelijkheid, kwaliteit en betaalbaarheid van de zorg onder druk staan. Het IZA werkt aan deze drie zaken door acht thema's en bijbehorende financiën verder uit te werken:

1. Passende zorg; waarde gedreven samen met de patiënt; pakket en kwaliteit;
2. Regionale samenwerking;
3. Versterking organisatie eerstelijnszorg;
4. Samenwerking sociaal domein, huisartsenzorg en GGZ;
5. Gezond leven & preventie;
6. Arbeidsmarkt & ontzorgen zorgprofessionals;
7. Digitalisering & gegevensuitwisseling;
8. Contractering.

GALA: Gezond en Actief Leven Akkoord

Twee van de uitwerkingen van het IZA zijn de inzet op gezond en actief leven, met extra investeringen in preventie en de versterking van samenwerking tussen zorg- en sociaal domein. Het GALA wordt gevoed door het IZA en het Nationaal Preventieakkoord. Het GALA is samen met het Sportakkoord en de WoZo de basis voor het financieel fundament voor gemeenten om structureel in te zetten op preventie, middels de specifieke uitkering (SPUK) Gezondheid. Gemeenten en zorgverzekeraars werken hiernaast samen aan een regionale preventie-infrastructuur en geven uitvoering aan regioplannen vanuit het IZA-budget. Het GALA richt zich op zeven doelen:

1. Terugdringen gezondheidsachterstanden en kansrijke start;
2. Een gezonde fysieke en sociale leefomgeving;
3. Een gezonde leefstijl (preventie aanpak): alcohol, middelengebruik, overgewicht, gezonde voeding, bewegen;
4. Versterking mentale weerbaarheid en mentale gezondheid;
5. Welzijn, mantelzorg, eenzaamheid en sociale basis;
6. Vitaal ouder worden;
7. Bijdragen aan IZA doelen: uitstel en voorkomen van behoefte aan ondersteuning en zorg, bevordering samen/zelfredzaamheid.

De WoZo wordt met name meegenomen in de uitvoering van de thema's Fysieke en sociale leefomgeving en Gezond ouder worden. De IZA en GALA-doelstellingen komen op alle thema's terug.

VIP: Versterking Infectieziektebestrijding en Pandemische paraatheid

Na COVID-19 is er landelijk een urgentiegevoel ontstaan voor de vergroten van de pandemische paraatheid, hetgeen heeft geresulteerd in de landelijke aanpak VIP. Het versterken van de infectieziektebestrijding (IZB) bij GGD'en is een onderdeel van deze aanpak. Onze IZB-afdeling werkt momenteel in een apart plan uit hoe de SPUK-gelden voor het VIP-programma het best kunnen worden ingezet.

SPUK: Specifieke Uitkering

Dit zijn gelden die geoormerkt vanuit het Rijk naar gemeenten komen. Het IZA, het GALA en de VIP kennen een eigen SPUK.

Verklaring afkortingen

ABR	Antibiotatieresistentie
AGZ	Algemene Gezondheidszorg
BRMO	Bijzonder resistente micro-organismen
Bureau X	Beleid, Onderzoek en Advies
DD	Digitaal dossier
DI	Deskundige infectiepreventie
FG	Forensische Geneeskunde
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
IZB	Infectieziektebestrijding
JGZ-GGD	Jeugdgezondheidszorg GGD Flevoland
JOGG	Jongeren op gezond gewicht
KAF	Klimaat Akkoord Flevoland
KWP	Kenniswerkplaats
MUIZ	Meldpunt uitbraken infectieziekten
MZ	Maatschappelijke Zorg
PG	Publieke Gezondheid
RAS	Regionale Adaptatie Strategie
THZ	Technische Hygiënezorg
VVT-sector	Verpleeg-, Verzorgingstehuizen en Thuiszorg
WEL Flevoland	Platform voor positieve gezondheid in Flevoland
Wgr	Wet Gemeenschappelijke regelingen
ZONL	Zorggroep Oude en Nieuwe Land [Noordoostpolder en Urk]

© GGD Flevoland, februari 2023

GGD Flevoland is een gemeenschappelijke regeling van de zes gemeenten in Flevoland